

Sparing bleiv til økta nýtslu uppá 45%

Eftir nærum tveimum árum tvífaldaðist figgjarlógin. Skattatrýstið øktist við fimm prosentum. SAMAN við »fyríbils« tollhækkingar hevur hetta ført til, at reallønin er minkað við 25-30 prosentum síðan 1980

— Sitandi samgonga hevur longu eftir tveimum árum megnað at hækka figgjarlógina við meira enn 300 milliónum krónum, soleiðis at figgjarlógin fyri 1982—83 fór upp um milliardina.

Sigur Atli Dam, úr Javnaðarflokkinum, í álitinum til eyka figgjarlógina. Figgjarnevndin legði álit ið fram á tingfundi mikudagin. Landsstýrið legði uppskotið um eyka figgjarlógina fyri lögtingið í november, tá uppskotið eisini var til l. viðgerð.

Sambært uppskotinum vóru samlaðu inntøkurnar 961,5 mill. kr., meðan útreiðslurnar vóru 913,2 mill. kr. Inntøkumunurin var soleiðis 48,3 mill. kr. Inntøkurnar eru hækkaðar við 9,6 pst. Útreiðslurnar hava havt minni vøkstur 3,9 pst.

Hetta metir landsstýrið vera eina munandi konsolidering. Og orsøkina sigur landsstýrið vera hana, at mannagongdin er skift, og landsstýrið hevur lagt seg eftir at leggja eina meira realistiska figgjarlóg.

Meirnýtsla, økt skattatrýst og tollhækkingar

Men Javnaðarflokkurin hevur ikki somu áskoðan. Í minnilutaálitinum visir Atli Dam á, at ætlaða sparingin er vorðin til 45 pst. í vøkstri. Skattatrýstið er økt við umleið fimm prosentum. Og harafturat geva sokallaðu fyríbils og tollhækkingarnar einar 70 mill. kr. í landskassan.

— Tá sitandi samgonga tók við, segði hon føroysk- an búskap hava slíka slag- síðu, at skútan var um at søkka. Tí skuldi siglast við repaðum seglum og rekast skuldi ein spari- og konsolideringspolitikkur.

— Stóra andøgnin í- millum orð og gerðir, sum

hevur eyðkent sitandi stýri, syndi seg eisini á hesum øki, har í staðin fyri sparing gjørdist 45% økt, nýtsla eftir tveimum árum, og har konsolidering gjørdist ein økið av slagsíðuni við milliarda- vøkstri av skuldbinding føroyinga uttanlands.

— Síðan 1980 er skatta- trýstið økt við umleið 5 prosentum og tollhæk- kingarnar hava verið rísa- stórar, á bert broytingar- nar í tolllógini í 1981 geva væl í dag einar 70 mió. kr. eyka um árið, og tað til endamálið, ið er heilt annað enn tað av samgonguni upplýsta í 1981.

— Tollhækkingarnar skulu sum kunnugt bera upp fyri eitt samanlagt hall upp á 40 mió. kr. fyri figgjarlógina 79/80 og 80/81. Hetta hall er so- statt fleiri ferðir aftur- goldið, sigur Atli Dam í álitinum.

Sitandi samgonga átti part av hallinum

Undanfarna samgonga átti ikki alt hetta hallið. Javnaðarflokkurin sigur í álitinum, at tær 20 milli- ónirnar hevur sitandi sam- gonga ábyrgdina av. Henda samgongan loyvi landsverkfrøðingsstovni- num at yvirtrekkja figg- jarættlan sína við 20 mill. kr.

Hetta hendi í mars 1981, alt meðan samgong- an klandraðist um sparing í Kallsoynni og í Skopun, tí 1. februar sma ár hevði hesin stovnur 12 mill. kr. eftir á figgjarættlan síni.

— Eykafiggjarlógin sýnir, at samgongan als ikki hevur rokkið at fáa tamarhald á nýtsluni, sum sýnir vøkstur á nærum øl- um konti. Dæmi um rísa- vøksturin av kostnaðinum av uttanlandsferðing, sum skuldi avloysast av fri- merkjum, og umboðan, sum skuldi minkast við avtøku av árlegu legmans- veitsluni.

Frá teimum inn- tøkuveiku til tey til tey sterku

Hvør ber so tær vaksandi inntøkurnar? Javnaðar- flokkurin visir á, at flyt- ingin av byrðuni frá teim- um við betri gjaldføri yvir á vanligu lóntakaran, sum byrjaði í 1981, er hildin fram í 1982—83.

Henda umbytingin av samfelagsvirkðinum, sum nevnda flyting er tekin um, heldur framvegis fram:

— Nú er sum kunnugt samtykt nýggj skatta- skipan, sum litið broytir hetta. Í hvussu er hækkað skattatrýstið 2—3 prosent í mun til 1980 eisini í nýggju skipanini. Saman við økta tolltrýstinum og inflatiónini merkir hetta eina minking í realinntøk- uni hjá lóntakarum upp á 25—30 prosent.

Goldið til fánýtis

Men hetta eykagjaldið hava lóntakararnir goldið til fánýtis, tí eftir Javnað- arflokksins meting eru ikki útlit fyri, at henda sam- gongan fær tamarhald á figgjarviðurskiptini.

— Tá samstundis stend- ur greitt, at nú er sam- gongan farin at nýta av »reservunum« við at tæma teir stóru grunnarnar, og at álíka ymsum stovnum ein a vaksandi lánbyrðu, so sigur hetta okkum, at betri var, um sitandi sam- gonga tók avleiðingarnar av hesum og legði frá sær.

— Men sjálvt slíkt stig hevði ikki børt aftur ta rísnýtslu, fyriliggjandi lóg er prógv um. Pening- urin er nýttur, og samtyktin av hesi lóg er ein »formalitetur«, sigur Javnaðarflokkurin í álitinum til eykafiggjar- lógina.

Flokkurin ásannar hetta yvirforbrúkið, men ætlar sær at atkveða fyri upp- skotinum.

Umboðini fyri sam- gonguflokkarnar í figgjar- nevndini taka undir við landsstýrinum. Umboð Tjóðveldisflokksins, Ove Mikkelsen, hevur sínar

viðmerkingar til eyja- figgjarlógina.

Sparingin sett met i yvirforbrúki

Tá ið sitandi samgonga tók við, kunnugjardi hon, at eykafiggjarlóg skuldi avtakast og ikki koma aft- ur, so leingi henda stjórn- in sat. Tí nú skuldu figg- jarviðurskipti landsins stýrast við skili. Allar játtanir á figgjarlógini skuldu haldast upp á oyra og yvirtrekk hervið verða søga. Men hesin málset- ningur — eins og teir flestu hjá teimum borgarligu — vóru bert tórn orð uttan nakað hald í. Tí ongantið í Føroya søgu hava yvir- trekkini á figgjarlógini, og tað hjá øllum stovnum, verið so stór áður. So tósið um almenna sparing hevur sett met i yvirfor- brúki.

— Føroya met — ár um ár — í nýtslu, og eians lítum og ongum iløgum i vinnulívið. So ei undur í, at uttanlandsskuldin nú eftir 3 árum er fleirfaldad, og at samgongumenn mugu ásanna, at alt sum eitur figgjarpolitikkur er dottin á gólvið og liggur í skeljum.

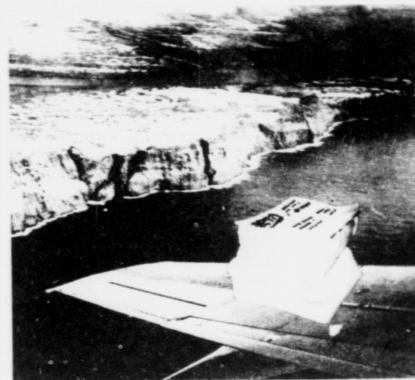
— Til og við eru flestu grunnar landsins tømdir. Ja, um tað so er tiltaks- grunnurin hjá ráfiska- grunninum, so er hann eis- ini oystur tómur, sigur Tjóðveldisflokkurin m. a. í sínum minnilutaáliti.

jo-mo

tíðindablaðið
sosialurin

Flogfarið úr Føroyum

er fullfermt við ferðafólki, farmi, posti... og Tíðindablaðnum Sosialinum.

...eitt sindur um Tíðindablaðið Sosialin

Flestu útsættað frætta fegnir heiman.

Um tað, sum hendir í heimbygdini, í gerandislivinum, ja um alt, sum fyrst har heima.

Vit royna at bera tíðindini greiðliga — og at veita les- arum eina fjølbrotta tíðindabering.

Tað er hetta, sum hevur gjørt, at Tíðindablaðið SOSIALURIN er Føroya nógv lisna blað.

Stóri vøksturin í upplagnum er tekin um hetta.

Tíðindablaðið SOSIALURIN er Føroya næststørsta blað.

Kemur í annaðhvørt húsarhald — og harafturat hava vit ikki so fáar haldarar í Danmark og í hinum norðurlöndum.

Um tú ikki longu heldur Tíðindablaðið SOSIALIN, bjóða vit tær møguleikan at fáa blaðið ókeypis í ein mánaða, so at tú hevur møguleikan at kenna innihaldið.

Og tá er eisini lætari at avgera, um tú framhaldandi vilt hava blaðið.

Haldaragjaldið er nú kr. 115,— um fjórðingsárið — tá er flogpostgjaldið iroknað.

Tíðindablaðið SOSIALURIN kemur út hvønn týsdag, hósdag og leygardag.

Til haldarar uttanfyri Føroyar senda vit blaðið við flogposti sama dag sum tað kemur út.

Tað eru fesk tíðindi tú fært í Tíðindablaðnum SOSIALIN- UM.

Tað ber eisini til bert at halda leygardagsblaðið. Hetta blaðið er vanliga nakað størri enn týsdag- og hósdagsblaðið.

Tað kostar 40 krónur um fjórðingsárið, og tilboðið — fyrsta mánaðin ókeypis — er eisini galdandi her.

Tilboð til føroyingar uttanlands

Sosialurin

Opstøttur
SOSIALURIN
postvegis

Box 76
3800 Torshavn

Ja! Eg teki meg sum haldara av Tíðindablaðnum Sosialinum, og fáa blaðið sendandi ókeypis í ein mánað.

☐ Øll trykjað um vikuna (115,-)
☐ Bert leygardagsblaðið (40,-)

Namn: _____

Bustaður: _____

Luttøka er ókeypis